

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

60 In sacris præsul vult sexagesima quòd sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. I. ¶ Non affertur ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.

Unde ait Zozimus Papa ad Iphichium Salonitanum Episcopum, epist. 1.

¶ Vi a ecclesiasticis disciplinis imbutus per ordinem non est, & temporum b approbatione divinis studiis eruditus, nequaquam ad summum ecclesie sacerdotium aspirare preumat: & non solum in eo ambitio inefficax habeatur; verum etiam in ordinatores e- jus, ut e careant eo ordine, quem sine ordine contra precepta Patrum crederent presumendum.

C. II. ¶ Ad sacerdotale officium nullus, nisi per singulos gradus probatus accedat.

Idem i eadem epistola.

¶ Id officia secularia principum locum, non vestibulum rationis ingressis, sed per singulos e gradus examinatis temporibus deferunt, quis ille tam arrogans, tam impudens invenitur, ut in celestis militia, que propensius ponderanda est, & sicut aurum, repetitis ignibus exploranda, statim dux esse desideret, cum tyro ante non fuerit, & prius velit docere, quam discere? Affuecat in Domini castris, in lectorum primitus gradu divini rudimenta ferorit, nec illi vile sit exercitiam, acolythum, subdiaconum, diaconum per ordinem fieri: nec hoc saltu, sed statibus maiorum ordinatione temporibus. Iam vero ad presbyterii fastigium talis accedat, ut & nomen aras impleat, & meritum probitatis stipendia ante acta testentur. Iure inde summi Pontificis locum sperare debet. Facit hoc nimis remisso confecerdotum nostrorum, qui pompam multitudinis quzrunt, & putant ex hac turba aliquid sibi dignitatis acquiri. Hinc passim numerosa popularitas etiam his locis, ubi solitudo est, talium reperitur, dum s' parochias extendi cupiunt, aut quibus aliud prestat non possunt, divinos ordines largiuntur. Quod oportet districti semper esse iudicii. Rarum est enim omne, quod magnum est.

¶ Idem i Caput hoc antea tribuatur Urbano. Emendata est in scripto ex plerisque vetustis Gratiani exemplaribus, habetur enim in eadem epistola.

C. III. ¶ Cuiuslibet meriti laicus ad summum non affertur sacerdotium.

Item Gregorius lib. 7. reg. epist. 110.

¶ Hoc g ad nos pervenisse non dissimili dignum detestatione complectimur, quod quidam desiderio honoris insati, geluntis Episcopis tonsurantur, & sunt repente ex laicis sacerdotes: atque inverecunde religiosi propofiti b ducatum arripiunt, qui nec esse adhuc milites didicerunt. Quid putamus quod isti subiectis prestituri sunt, qui antequam discipulatus limen attingant, tenere magisterii locum non formidant? Qua de re necesse est, ut quavis inculpata quisque sit meriti, antea tamen per distinctos ordines ecclesiasticis exerceantur officii.

C. IV. ¶ Non affertur ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.

Item Caelestinus Episcopus Galliarum, epist. 2. c. 31.

¶ Ordinatores i vero quosdam, fratres charissimi, Episcopos, qui nullis ecclesiasticis ordinibus ad tantam dignitatis fastigium fuerint instituti, contra Patrum decreta, huius usurpatione, qui se hoc recognoscere fecisse, diuini, cum ad Episcopatum his gradibus, quibus frequenter cautum est, debeant pervenire, ut mi-

a Anselm. lib. 6. cap. 21. lvo part. 1. cap. 102. supra dist. 30. b tempore, orig. c. al. ordinatores eius careant. d Anselm. lib. 6. cap. 21. e al. plurimos. orig. f al. etiam per parochias. g Anselm. lib. 6. cap. 21. h al. propofiti. i Bar. lib. 1. cap. 11. lvo p. 72.

noribus initiati officii ad majora firmentur. Debet enim ante esse discipulus, qui postea doctor esse desiderat, ut possit docere, quod didicit: omnis vite institutio hac, ad id quo tendit, e ratione confirmat. Qui mirum literis operam dedit, praceptor non potest esse literarum. Qui non per singula stipendia creverit ad meritum ordinem stipendii non potest pervenire. Solum sacerdotium inter ista, rogo, vilius est, quod facilius tribuitur, cum difficilius impletur?

DISTINCTIO LX.

¶ Cae ostensionem ex parte est, qui possint ad sacerdotium ordinem promoveri, & qui non. Nunc autem considerandum est, ex quibus ordinibus in archipresbyterum, vel propositum, vel Episcopum, vel Archiepiscopum sine eligendi.

C. I. ¶ Archipresbyter, vel decanus, aut archidiaconus non nisi diaconus, aut presbyter ordinetur.

De his ita statutum est ex concilio Urbani.

Papa, celebrato Alvernia.

¶ Nullus Episcopus in ecclesia sua, nisi diaconus sit, archidiaconum instituit, nec archipresbyterum aut decanum, nisi presbyteri sint, ordinare presumat. Quod, ut districtius teneatur, Apostolica auctoritate prohibemus & interdicimus.

¶ In capitulis manuscriptis concilii Clermontensis haberi ab Urbano 11. (que non sunt decreta ipsius concilii, sed summa quaedam ipsorum) in tertio hoc legitur, que ad praesentem canonem factum: ut nullus fiat decanus nisi levita.

C. II. ¶ Nullus in propositum, vel archipresbyterum, nisi presbyter; nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

Item Calixtus Papa.

¶ Nullus in propositum, nullus in archipresbyterum, nullus in decanum, nisi presbyter; nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

¶ Et rubrica & caput emendata sunt ex manuscriptis eodibus.

C. III. ¶ De eodem.

Item Innocentius secundus in concilio Romano, cap. 10.

¶ Innovamus a autem, & precipimus, ut nullus in archidiaconum, vel decanum, nisi diaconus, vel presbyter ordinetur. Archidiaconi vero, vel decani, vel propositi, qui infra ordines pronomatos existunt, si inobedientes ordinati contempserint, honore suscepto priventur: prohibemus autem, ne a dolescentibus, vel infra sacros ordines constitutis, sed qui prudentia, & merito vite clarescunt, praedicti concedantur honores.

¶ Horum votum propter provocitatem quorundam statutum est, qui nomen propositi adepti, officium contempserunt, nolentes fieri sacerdotes: aliam enim viam esse, etiam in Episcopum eligi possint in subdiaconatu constituti, iuxta illud Urbani i Papae.

¶ Urbani] lvo c. a multo. extra de atate & qualia, tanquam decretum Urbani primi citatur. Apud Ivonem vero, & in Panormia ex fivado Beneventana, quatenus per Victoris tertii, cui Urbani secundus successit, habita fuit. Nam Urbani primi cantum huius minus anni Nicenam synodum antecessit.

C. IV. ¶ Non eligatur in Episcopum, nisi in sacri ordinis constitutus.

¶ Nullus b in Episcopum eligatur, nisi in sacri ordinibus religiose vivens fuerit inventus. Sacros autem

a Concordat Eugenius II. in concil. Romanensi, cap. 6. Pam. lib. 1. c. 30. b lvo p. 5. 672. Pam. lib. 1. c. 31.

ordines dicimus diaconatum, & presbyteratum. Hos siquidem solos a primitiva legitur habuisse ecclesia: subdiaconos vero, quia & ipsi altaribus ministrant, oportunitate exigente concedimus, si tamen spectata sint religionis & scientia. Quod ipsum non sine Romani Pontificis, vel metropolitani licentia b i fieri permittimus.

Alterum vero, ut in Episcopum, vel Archiepiscopum, nisi in sacrorum dantibus constitutus non eligatur, propter dignitatem ordinis statuerimus.

¶ Licentia] Sic mutatum est ex dicto cap. a multis, Ivo-ns, & Pamormia: quatuor etiam in consensu Gratiani codicibus legitur, scientia.

DISTINCTIO LXI.

¶ Tem laici non sunt in Episcopos eligendi: sed per singulos ordines prius sunt probandi.

C. I. ¶ Sacerdotes & laici non sunt ordinandi. Unde Gregorius in synodicali regina Francorum, lib. 2. reg. epist. 113.

Sacerdotale officium vestris in partibus in tantam ambitionem perductum est, ut sacerdotes fabrico, quod grave nimis est, ex laicis ordinentur.

C. II. ¶ De eodem.

Item Hormisdas Papa Episcopis per Hispaniam constituitur, epist. 3. c. 1.

¶ N d sacerdotibus eligendis curam oportet esse perspicuam. Irreprehensibiles enim esse convenit, quos praefici necesse est corrigendis. ¶ Longa debet vitam suam probatione monstrare, cui gubernacula committuntur ecclesiae.

C. III. ¶ De eodem.

Idem eodem loco continetur.

¶ Non e negamus esse in laicis Deo placitos mores, sed milites suos probatos sibi quorum instituta fidelium. Discere prius quisque debet, antequam doceat, & exemplum religiosae conversationis de se potius aliis praestare, quam sumere. Eminentior enim esse convenit populo, quem necesse est orare pro populo. Longa observatione religiosus cultus tradatur, ut luceat: & clericibus obsequiis erudendus, quis sit fructus humilitatis, ostendat. ¶ Nec tantum de laicis confectari in hibemus, sed nec de poenitentibus quidem quicquam ad humilissimi gradum profanus temerario aspi- ret. Satis illi postulant si veniam concedi: qua confectio absolvat eorum, qui se peccata suo populo scit recte confessum? Quis enim quem paulo ante vidit jacentem, veneretur antistitem? Praefrens memorandi f criminis labem non habet lucidam sacerdotii dignitatem.

¶ In plerisque vetustis Gratiani codicibus caput hoc conjunctum est superius: quemadmodum est in ipsa Hormisdas epist.

C. IV. ¶ De eodem.

Item Innocentius Papa ad Arelatum Carthaginiensem Episcopum, epist. 12.

¶ Miserum est eum magistrum fieri, qui nunquam discipulus fuit: eum summum fieri sacerdotem qui nunquam in ullo gradu obsecutus fuerit sacerdoti.

C. V. ¶ De eodem.

Item Leo Episcopus ad Episcopos Africanos, epist. 8. al. 87. c. 1.

¶ Miramur h tantum apud vos per occasionem temporis impactati, aut ambientium praesumptionem, aut tumultum valuisse popularem, ut indignis quibus-

a al. sacro. b al. scientia. c Ansel. lib. 6. cap. 77. Poly- lib. 2. tit. 1. d Poly. ibid. Ansel. lib. 6. cap. 72. e Ansel. ibid. Poly. ibid. f al. miserandi. g Poly. ibid. Ansel. l. 6. cap. 74. h Ivo p. 1. 100.

que, & longe extra sacerdotale meritum constituti, pastoralis fastidium, & gubernatio ecclesiae crederetur. Non est hoc consilium populis sed nocere; nec praesare regimen, sed augere discrimen. Integritas enim praesentium, salus est subditorum: & ubi est incolumitas obedientiae, ibi sana est forma doctrinae. ¶ Principatus tamen a, quem aut sedicio extorsit, aut ambitus occupavit, etiam si moribus atque actibus non offendit, ipsius b tamen initii sui est perniciosus exemplo. Et difficile est, ut bono peragatur exitu, quae malo sunt inchoata principio. ¶ Quod e si in quibuslibet ecclesiae gradibus providenter, scienterque curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque praeter posterum, quanto magis elaborandum est, ut in electione eius, qui supra omnes gradus constituitur, non exerceatur? Nam potius familiaris Domini status & ordo natus sit, si, quod requiritur in corpore, non invenitur, Dei missa praecipio? beati Pauli Apostoli per spiritum Dei missa praecipio? qua in persona Timothei omnium sacerdotum Christi numerus eruditur, & proinde unicusque nostrum dicitur, [Manus d. cito nemini impo-neris, neque communicaveris peccato alieno.] Quid 2 est e cito manum imponere, nisi ante maturitatem aetatis, ante tempus examinis, ante meritum laboris, ante experientiam f discipuli sacerdotalem honorem tribuere non probatis? Et quid est communicare peccatis alienis, nisi talem effici ordinantem, qualis ille est, qui non meruit ordinari? ¶ Sicur enim boni operis libri comparat fructum, qui rectum tenet, h in eligendo sacerdote iudicium; ita gravi foetum afficit damno, qui ad suae dignitatis, collegium sublimat indignum. Non enim in cuiusquam persona praetermittendum est, quod institutis generalibus continetur: ne parandus est honor ille legitimus, qui fuerit contra i divina legis praeccepta collatus. ¶ Merito sanctorum Patrum venerabiles sanctiones, cum de sacerdotum electione loquerentur, eos demum idoneos sacris administrationibus censuerunt, quorum omnino aetas, a puerilibus exordiis usque ad perfectioris aetatis annos per disciplinae ecclesiasticae disciplinae exercitium, ut unicuique testimonium prior vita praebere, nec postea de eius provectione dubitari, cui pro laboribus multis, pro moribus castis, pro actibus strenuis celsioris laudis praemium deberetur. ¶ Si enim ad honores mundanos suffragio temporis, sine merito laboris indignum pervenire, & notari ambitus solent, quomodo probitatis documenta non adjuvant; quam diligens, & quam providens habendignitatum?

¶ Principatus] In plerisque vetustis Gratiani codicibus legitur, principatus, & cetera, & infra. Quod si, ut idem factum videtur, quae infra 1. q. 1. c. principatus, cetera haec verba, prout notatur in glossa, quae in illis etiam verborum exemplaribus est, in quibus alia glossa non habetur.

¶ Quid est] Sic in istem manuscriptis legitur: Quid est cito manus imponere, & c. & infra: Sicut enim, in margine citatur, infra dist. 78. c. quid est manus.

C. VI. ¶ Non sunt eligendi ad Episcopatum nisi qui probabili vita commendantur.

Item ex concilio Laodicensi, c. 12.

¶ Episcopum i non oportet praeter iudicium metropolitanorum, & finitimum Episcoporum constitui ad ecclesiae principatum. Nec eligantur, nisi hi, qui

a 1. quasi. 1. cap. principatus. Poly. ibid. Ansel. lib. 6. cap. 77. b al. ipse. c Ansel. l. 6. cap. 71. d 1. Tim. 1. c. Insuper dicitur quid est manus. f al. obedientiam. g Poly. ibid. h al. dicitur. i de praeservatione collatus. j orig. k al. praeservat.

l Supra dist. 24. c. Episcopi.